

VECKOBLADET

2015:1

150123

41:a årgången

MUSIK I MÖRKA TIDER

Missade du Röda Kapellets julkonsert den 12 december? Du får en chans till. Söndagen den 8 februari spelar orkestern åter upp det succeartade programmet.

Denna gång äger det rum på Moriskan i Folkets Park i Malmö kl 16.00. Dörrarna och baren öppnar 15.00.

PUSSELBITAR

Kung Peter Wallenberg är död. Den ekonomiska makten i Sverige går i arv till sjätte generationen Wallenberg.

Det finns vasaller vars rikedomar också går i arv. Den främste heter Percy Barnevik, som fick 1 miljard i belöning för trogen tjänst av Peter.

1 700 privatflygplan har samlats till Världsekonomiskt Forum i Davos.

Den rikaste procenten av världens befolkning äger lika mycket som alla de andra.

Avskaffa arvsrätten!

EN SEGER FÖR KVINNORS RÄTTIGHETER I EL SALVADOR

I går kväll benådades Guadalupe av parlamentet i El Salvador. Guadalupe (som egentligen heter något annat) var bara 18 år när hon dömdes till 30 års fängelse för mord efter att ha fått missfall.

Visst låter det absurt? Men så får också landets totalförbud mot abort absurda konsekvenser för tusentals flickor och kvinnor. Förbudet mot abort gäller utan undantag. Kvinnor nekas abort även om de riskerar att dö om graviditeten fullföljs.

Det gäller också för de flickor och kvinnor som blivit gravida efter incest eller våldtäkt. Även kvinnor som får missfall riskerar straff för "olaglig abort".

Så var det för Guadalupe. Hon är en av 17 kvinnor, "Las 17" - som ansökt om benådning efter att ha dömts för mord för att ha gjort abort eller fått missfall. Och igår kväll, efter en omröstning i parlamentet, stod det klart att Guadalupe kommer att frigges. Efter sju år i fängelse. Beslutet kommer att förändra hennes liv. Men det öppnar också för att fler av "Las 17" kan komma att frigges.

JAG VILL VETA MER >

LÄSVÄRT BÅDE TILL HÖGER OCH VÄNSTER

Bertil Egerö har tipsat red om två artiklar i andra tidningar som bör vara intressanta för VB:s läsekrets. Red veterligen är det första gången vi hänvisar till den ena av tidningarna.

FLAMMAN

Upp- och nedvända världen om Palestina

Att Israel inte uppskattar ett svenskt erkännande av Palestina är en självklarhet, inte ett misstag.

Ska man tro på den senaste tidens medie- och oppositionsdebatt har Margot Wallströms klumpighet i utrikespolitiken gjort att Sveriges regeringsrepresentanter inte längre är välkomna i Israel. Ekots stora jobb i förra veckan hade följande tendens: Margot Wallström är inte välkommen i Israel. Det är regeringens och utrikesministerns eget fel eftersom de varit så klumpiga och erkänt Palestina. Att erkännandet var ett misslyckandet bevisas av att Israels utrikesminister Avigdor Lieberman blivit arg och det faktum att UD inte vill "erkänna" att de inte var välkomna. Dessutom är Sverige "isolerade" i och med att inga andra EU-stater har följt efter och erkänt Palestina.

Det hela är så skevt att det är svårt att veta hur man ska börja bemöta det.

[Klicka här för läsa resten av artikeln](#)

SVD NÄRINGSLIV

Kompisklubben som styr

HANDELSBANKEN: Anders Nyrén ordförande och Sverker Martin-Löf vice ordförande.

INDUSTRIVÄRDEN: Sverker Martin-Löf ordförande

och Anders Nyrén vd, där Fredrik Lundberg är storägare.

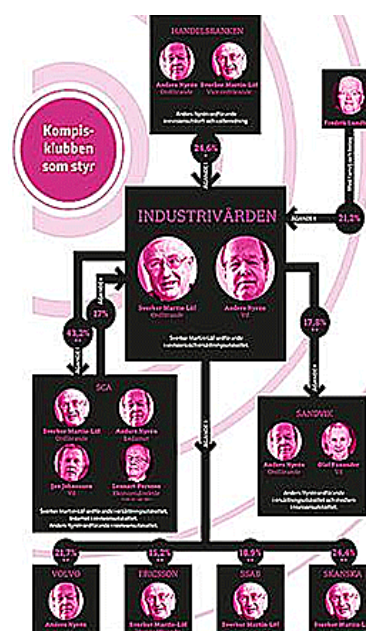
SCA: Sverker Martin-Löf ordförande, Jan Johansson vd, Anders Nyrén ledamot och Lennart Persson ekonomidirektör. Korsvis storägande mellan SCA och Industrivärden.

SANDVIK: Anders Nyrén ordförande och Olof Faxander vd. Industrivärden är storägare.

VOLVO: Anders Nyrén. Industrivärden är storägare.

ERICSSON: Sverker Martin-Löf är vice ordförande.

Industrivärden är storägare.

SSAB: Sverker Martin-Löf. Industrivärden är storägare.

SKANSKA: Sverker Martin-Löf. Industrivärden är storägare.

[Klicka här för läsa resten av artikeln](#)

NU MOBILISERAR LUND FÖR DE FATTIGA AV BERTIL EGERÖ

En av de många tomma butikerna i centrala Lund är på väg att få nytt liv. De fina textilier som en gång kunde handlas i hörnet av St. Tvärgatan och St. Södergatan är nu på väg att ersättas med begagnade varors mångfald. *Emmaus Lund* har bildats.

”Visst är det ett risktagande”, säger en av de flitiga människor som just nu skapar en spännande miljö av alla de saker vi gärna gör oss av med och ändå nyfiket kollar på när vi går runt i Erikshjälpens lokaler ett halvt kvarter upp. ”Men vi tror att de båda butikerna genom sin närhet kan förstärka varandra.”

Emmaus Lund är ett initiativ av anställda och volontärer från Svalornas nu nedlagda butik på Spolegatan. De ville fortsätta, och lägger nu sin kraft på att få fram resurser till tiggande romer och andra svårt utsatta i vårt grannskap. När Erikshjälpen under resten av januari har stängt för renovering, har vi alla chansen att ge av vårt materiella överskott till denna nya aktör.

Emmaus Lund är helt självständigt, och bygger på den rörelse som skapades av den franske Abbé Pierre. Jag saxar ur hemsidan:

Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden och ska verka i emmausrörelsens anda, med och för samhällets mest utsatta, i huvudsak på ett lokalt plan. Genom meningsfull sysselsättning och positiv arbetsgemenskap vill vi motverka socialt utanförskap i Lund. Detta vill vi primärt uppnå med en second handbutik. Utifrån de kontakter som tagits med Lunds kommun kommer butiken även att kunna erbjuda platser för en organiserad form av arbetsträning. Det tänkta ekonomiska överskottet kan bistå människor i nöd.

Vi upplever att det finns två stora hål att fylla: Det ena är behovet av meningsfull sysselsättning för alla. Förutom det faktum att avsaknad av sysselsättning gör det svårt att ha en fungerande ekonomi så leder det också till ett utanförskap som är väldigt förödande för individen.

Det andra hålet är det allt ökande intresset för återbruk och second hand. Vi lever i en värld där ekonomin allt mer kretsar kring produktion och konsumtion, men där rösterna allt oftare höjs för att bromsa denna trend. Emmaus Lund vill bidra till att öka medvetenheten kring fördelarna med second hand-handel och hjälpa till att minska våra ekologiska fotavtryck.

Lördagen den 31 januari öppnar Emmaus Lund sin butik. Söndagen innan, den 25, håller de dörrarna öppna för inlämning mellan kl 11 och 17. Läs mer på [föreningens hemsida](#)

Emmaus Lund deltog häromdagen i grundandet av *Crossroads Lund*, också det en verksamhet med inriktning på vad som idag kallas EU-migranter. Elva lokala aktörer har gjort gemensam sak och startat en ideell förening till stöd för människors och grupper initiativ. Nätverket Hjälp tiggare i Lund ingår i styrelsen, tillsammans med kyrkor i Lunds Kristna Råd,

Lundaekonomerna Light, Erikshjälpen och några till.

Den Lundakunnige urskiljer säkert flera bekanta nunor i fotot från det konstituerande mötet, bland dem förre LU-chefen Per Eriksson (ordförande) och kommunpolitikern Anders Almgren.

Googlar man på ”Crossroads” visar det sig vara ett gemensamt namn för rörelser på många håll i Sverige. Vad ska då *Crossroads Lund* syssla med?

Syftet med föreningen är att vara ett nätverk för organisationer och enskilda personer som vill arbeta för och med EU-migranter i Lund och att sprida kunskap och skapa medvetenhet om människor i utsatthet. Crossroads Lund ska främja insatser för människor i utsatthet och på olika sätt tillvarata utsatta människors intressen.

Dit hör bland annat att ”stödja det redan öppnade härbärgets i Smålands nation. Erikshjälpens nya butik får intäkter som går direkt till socialt arbete i Lund. Ett härbärke i Helgeandsgården väntar på kommunens bygglov.”

Både privatpersoner och organisationer kan bli medlemmar i Crossroads. Läs mer om initiativet på [kyrkans hemsida](#).

KEJSARENS NYA KLÄDER I KONSTHALLEN AV BENGT HALL

Lunds konsthall ” ska vara en betydande aktör inom den internationella samtidskonsten” enligt kommunens målsättning. Konst i framkanten, brukar man säga. För ett år sedan ifrågasatte jag inriktningen och pekade på utställningarnas svårbegriplighet, brist på pedagogik, ensidigheten och att det som visades konsekvent föreföll ointressant för en bredare publik. Följden av min insändare i SDS (21/3 2014) blev att Kultur- och fritidsnämndens ordförande Radner, som också satte upp ett frågetecken, blev uthängd och formligen massakrerad i spalterna av alla experter och förståsigpåare och ingen annan politiker vågade sticka ut hakan. Konsthallschefen bestämmer. Politikerna får inte lägga sig i. Visst får en konsthallschef göra kontroversiella utställningar men blir

resultatet uselt får han troligen lämna in efter sin period. Konsthallschefer är normalt anställda under en viss tid just för variationens skull. Men så inte i Lund. Nuvarande chef sitter på livstid och kan fortsätta att ställa ut obegripliga (och ointressanta) utställningar.

Nu visas en utställning, Free-Space Path Loss av Nina Canell som upptar hela nedervåningen. Det är nästan svårt att upptäcka konsten när man kommer in. Det är kanske det som är meningen? (Ett otroligt slöseri med lokalen och väggytor) Mitt på golvet står en gammal reseradio. På stora väggen hänger en tavelram i koppar. Bara en ram. Inget innanför. Ett nästan osynligt nät hänger på motsatta väggen. Det finns ingen förklaring, inga kommentarer. Jodå man kan läsa i den sedvanliga boken om 75 sidor som besökaren tillhandahålls gratis. Så är det för alla utställningar i Lunds konsthall. Det känns slentrianmässigt. I förordet kan man t ex läsa att konstnären använder ”igenkännbara material och av föremål tagna ur sitt egentliga sammanhang. Det kan vara några kopparrör, ett tuggummi eller en bit kabel. Till synes oväntade föremål i rummet som efterlämnar en känsla av frånvaro och ger utrymme för eftertanke.” Även om jag har en universitetsutbildning i bagaget är texten i katalogen som ska förklara det unika i Canells konst för mig ren rappakalja.

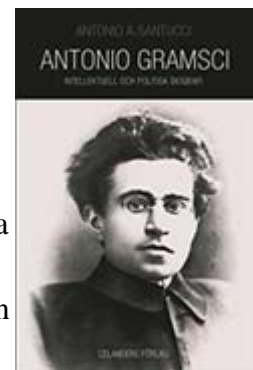
Det är så långt ifrån samhällsengagemang man kan komma. Det är så långt ifrån väsentliga existentiella frågor man kan komma. Det är inte vackert, det är inte spännande, det är inte väsentligt. Det känns för mig som om någon driver med mig, som kejsarens nya kläder.

Och frågan är naturligtvis: Vad gör och tänker den nya kultur- och fritidsnämnden?

MOTSTÅNDETS KULTUR AV GUNNAR STENSSON

Antonio Santucci: *Antonio Gramsci. Intellektuell och politisk biografi*. Översättning Gustav Sjöberg, Celanders förlag 2014.

Konst, litteratur och vetenskap har alltid dominerats av den härskande klassen och tolkats i dess intresse. Att erövra den ekonomiska och politiska makten är inte nog.

För arbetarklassen är det nödvändigt att tillägna sig och använda kulturen och kulturyttringarna som förutsättning för ett politiskt maktövertagande. För att uppnå detta krävs ett uthålligt intellektuellt och vetenskapligt arbete. Gramscis livsverk kretsar kring detta tema. Men han är inte ensam.

Också den svenska arbetarrörelsen förde en kulturkamp inom ABF, Verdandi, Folkets park-rörelsen och andra organisationer. Kulturkampen stod i centrum för de svenska proletärförfattarna på 1920- och 30-talen: Eyvind Johnson, Moa Martinsson, Rudolf Värnlund, Artur Lundkvist, Harry Martinson och många andra.

Socialdemokraternas makt under perioden 1930 till 2000 vilade på dess hegemoni över tänkande, värderingar och ja, kultur.

Gramscis tankar var centrala när de eurokommunistiska teorierna utformades i konfrontation med sovjetsystemet med dess auktoritära maktutövning.

I Sverige utgavs ett urval av Gramscis texter första gången i pocket 1967: ”*En kollektiv intellektuell*”. De blev vägledande för den nya vänstern, för SKP:s namnskifte till VPK på 70-talet och skiftet till V på 90-talet. Liksom för 2000-talets rörelse Vägval Vänster.

”*Motståndets estetik*” av Peter Weiss 1976-81 är ett omfattande försök att lägga Gramscis idéer till grund för en roman om kampen mot fascism och nazism.

De tre volymerna utgavs på VPK:s förlag Arbetarkultur. Inom VPK bildades en mängd studiecirkel för att tillgodogöra sig den komplicerade och faktaspäckade framställningen. I en av dessa studiecirkel deltog CH Hermansson.

Vem var Antonio Gramsci? Han föddes 1891 på Sardinien i en fattig familj, men lyckades trots detta under svåra omständigheter bli student och 20-årig skriva in sig vid Turins universitet. Ett par år senare anslöt han sig till socialistpartiets Turin-sektion.

Han arbetade som journalist och tidningsutgivare, inspirerades av Lenins teorier och revolutionen 1917, var en av det italienska kommunistpartiets grundare och blev 1926 dess ledare.

Den 8 november samma år grips han och döms till 20 års internering. Efter tio år i fångenskap avlider han 1937 av vanvård och umbäranden.

Mussolini beskrev honom som en puckelryggig filosof och ekonom med en farlig hjärna som måste oskadliggöras.

Om Mussolini skrev Gramsci: ” Vi är förtrogna med det där ansiktet, vi är förtrogna med de där rullande ögonen, som förr gav borgerskapet och nu proletariatet klåda. Vi är förtrogna med den där näven som ständigt är knuten i en hotfull gest.”

Gramscis tänkande och arbete som politiker är en del av 1900-talets första decennier, en del av historien.

Men det är under sina sista tio år i livet, fängelseåren, då han är skild från sin älskade Giulia och de två barnen, som han utför det arbete som gjort honom till en av världens oftast citerade tänkare: *Breven från fängelset* och *Dagböckerna*.

Som politiker är Gramsci historiskt betydelsefull. Som fånge och tänkare blev han tidlös, en av Europas och världens klassiker. Europas för resten, Edvard Said inspirerades av Gramsci när han skrev sin klassiker ”*Orientalismen*” om den förtryckande koloniala kulturen.

1947, tio år efter Gramscis död, utgavs *Breven från fängelset* för första gången, Senare följde den successiva utgivningen av *Fängelse-anteckningarna*.

Fortfarande pågår ett arbete för att redigera och tolka den omfattande textmassan i fängelseanteckningarna.

Författare till den skrift som nu utkommit på svenska är Antonio Santucci, den främste forskaren och utgivaren av Gramscis efterlämnade skrifter. Den utkom första gången 1997.

Det är en koncentrerad bok; den omfattar bara 205 sidor. Det innebär också att den kan vara ansträngande att läsa – å andra sidan kan den bli inledningen till ett livslångt studium.

EXTREM OJÄMLIKHET I VÄRLDEN – OCH VÄRRE BLIR DET, SÄGER OXFAM AV BERTIL EGERÖ

I måndags, lagom till den globala superelitens träff i Davos denna vecka, släppte Oxfam en rapport med dramatiska slutsatser: Nästa år väntas den rikaste en procentens samlade förmögenhet överstiga vad de övriga nittionio procenten förfogar över. En klyfta av gigantisk storlek.

Svenska Dagbladet har under hösten gett oss en del insikter i hur denna superelit fungerar. SCAs ordförande och vd har, tillsammans med sina familjer, Industrivärdens toppchefer och andra kompisar, flugit företagets dyra tjänsteplan till trevliga besök i hela världen, bland annat till etapphamnarna i den extrema världskappsegling som kallas Volvo (!) Ocean Race. Där betalar SCA alla kostnader för en av de superdyra deltagande båtarna.

Att SCA-ordföranden Sverker Martin-Löf gillar segling behöver kanske inte nämnas. Han gillar också att jaga älg, och flyger då med kompisar och kockar till Östersund fvb den lyxvilla SCA gett honom. Till kompisarna hör Nordeas vd och den förre sossen Anders Sundström, nu en aktiv glidare i den värld enprocentarna umgås i.

Detta slags journalistik av Svenska Dagbladet är värd all uppskattning, inte minst för hur väl den blottlägger den röta enprocentarna representerar mitt i vårt alltmer underminerade folkhems-Sverige. Deras attraktionskraft är stor, om man får döma av det antal f.d. politiker som dragits in i närstående kretsar – även från sosse-leden.

Supereliten ett stort hot

Oxfams rapport visar hur den extrema förmögenhetsbildningen förmedlas genom generationer. Över en tredjedel av de 1945 miljardärer som återfinns i Forbes lista har ärvt det mesta av eller hela sin förmögenhet. De utgör nu en global ekonomisk maktgrupp med stora resurser att hindra reformer som går emot deras intressen. Då hjälper det troligen inte mycket att Oxfam-chefen Byanyima utnyttjar Davosmötet till att kräva att trenden mot ännu värre ojämlikhet hejdas, och att myndigheterna slår ner på företagens skattesmitning.

I fjolårets Davosmöte avslöjade Oxfam att världens 85 rikaste människor hade en förmögenhet motsvarande vad den fattigare hälften av världens befolkning disponerade. Nu är den siffran nere på 80 – vars förmögenheter har dubblats på de senaste fem åren.

Möjligen börjar IMF och andra liknande aktörer inse vad de extrema ojämlikheterna betyder för den ekonomiska tillväxten, säkert ett tyngre argument för dem än vad de betyder för världens fattiga. Att de inte gynnar fred i världen borde stå klart. Frågan är om odemokratiska möten sådana som det i Davos ger något av substans i rätt riktning. Pessimisten i mig misstänker att de mest blir en demonstration av superelitens växande makt och statsmakternas oförmåga (ovilja?) att begränsa den.

Kanske var det synd att gamle Peter Wallenberg gick ur tiden innan spelet om tok-cheferna i SCA och Industrivärden avgjorts – ska de fällas för sin avancerade korrupcion? Var sticker de då upp sina trynen härnäst, i dessa kompisenätverk som alltid ser till att belöna och försvara sina egna?

Framgafflat - om cykel och trafik; Bildextra från Cuba

*Cykeln är ett vanligt transportmedel på Cuba.
Här lånecyklar av högsta cubanska kvalitet utanför ett turisthotell.
Observera frånvaron av individuella cykellås.*

*Cykellås finns nästan inte alls att tillgå på Cuba.
Cyklar förvaras i bostäderna, och vid parkering utanför hemmet
finns ibland små privata avgiftsbelagda cykelgarage.*

*Cykeltaxi är vanligt förekommande.
Cykeltaximarknaden gynnas av att städernas stadskärnor ofta är fredade från biltrafik.
(Tänker på hur vi har det här hemma ...)*

*Fredade från biltrafik är också ofta torgen. Här torget i Trinidad.
(Tänker åter på hur vi har det här hemma ...)*

*Moderna Kinatillverkade bussar finns i kollektivtrafiken.
Fortfarande rullar dock välskötta åldrande skönheter.*

GUD, GIV KOMMUNISMEN SEGER, DEL 2 AV GUNNAR STENSSON

Under den kamp för demokrati som inleddes av CH Hermansson var ett syfte att befria begreppet kommunism från den stalinistiska förvrängning som gjort det obrukbart.

Men under Werners tid som partiledare gjordes knappast några framsteg efter fiaskot med det Demokratiska manifestet. Beroendet av Sovjetunionen och ”den faktiskt existerande socialismen” upphörde först med Berlinmurens fall 1989 och upplösningen av Sovjetunionen två år senare.

Omvälvningen hade kommit inifrån Sovjetsystemet efter en period av stigande spänning mellan USA och Sovjetunionen och skett i stort sett utan våld och blodsutgjutelse. SUKP hade äntligen insett det som VPK Lund haft klart för sig redan 1979.

Samtidigt framstod Kina efter massakern på Himmelska Fridens torg som en barbarisk kommunistdiktatur.

Jag blev ändå lite överraskad när Ulf Nymark uppmanade mig att skriva på en lista som krävde att K-et skulle bort ur VPK. Det var på Stortorget efter en förstamajdemonstration. Jag skrev på efter en kort diskussion om hur väljarna uppfattade utvecklingen.

K-et försvann snabbt efter att kongressen hade valt Gudrun Schyman till partiledare. Nya medlemmar strömmade till V.

I Eritrea och Etiopien skedde samtidigt en snabb utveckling som krävde mycket av min tid och mina känslor.

Den svenska Eritrea-rörelsen var djupt skakad av Lars Bondestams död 1989, orsakad av en troligen etiopisk vägmina som sprängde bilen han färdades i vid Kassala nära gränsen mellan Eritrea och Sudan.

Befrielsefronten EPLF:s offensiv drev ut den etiopiska armén ur Eritrea. Mengistu störtades när den etiopiska oppositionen intog Addis Abeba 1990. Han flydde med en stor del statskassan i ett privatflygplan.

1993 vann Eritrea erkännande som stat efter ett referendum.

Eritrea-politiken blev lokal i Lund genom att Eritreagrupperna inledde en kampanj för att göra Eritreas huvudstad Asmara till Lunds vänort. Det fanns en folklig grund i de hundratals eritreaner som var lundabor.

1997 föreföll målet vara nått. Elsa Grip och jag reste tillsammans med fullmäktiges ordförande Larry Andow till Asmara för att förhandla med den nybildade regeringens representanter.

Försommaren 1998 satt jag på ett nationellt möte med Eritreagrupperna i Örebro. Plötsligt slogs dörren upp och någon kom rusande.

”Etiopiskt flyg bombar Asmara!”

Vi slog på en tv. (Mötet ägde rum i en skola). Vi fick omedelbart se ett par etiopiska MIG-plan svepa över Asmaras internationella flygplats. Explosioner dånade och kratrar slog upp. Det var helt överkligt i den svenska försommargrönskan.

Ett krig som skulle pågå i två år och krossa alla förhoppningar hade inletts.

Under 90-talet fick Lunds Internationella utskott ökade befogenheter som utskott för hela Skånedistrikt.

Rolf Nilsson hade försäkrat mig att det inte fanns något som kunde kallas skolpolitik. Det handlade bara om att tillskjuta lämpliga resurser och agera enligt skollagen. Skolan var en institution som skötte sig själv.

Det fick den inte göra länge till. Två reformer förvandlade skolan till ett av 1990-talets hetaste politikområden: socialdemokraternas kommunalisering av skolan och moderaternas friskolereform.

Som så gott som hela lärarkåren var jag övertygad om att kommunaliseringen var ett misstag. Det stod helt klart att likvärdigheten skulle försvinna och klyftorna vidgas mellan kommuner och stadsdelar.

V var från början mot kommunaliseringen men partiets skol-talesperson Ylva Johansson övertalades av Göran Persson att stöda det socialdemokratiska förslaget. Kort tid därefter blev hon själv socialdemokrat.

Själv hörde jag till de lärare som oroades av att bli beroende av kommunpolitiker. Vänstermänniskor var inte alltid populära i skol- och utbildningsnämnder.

Friskolereformen bekämpade V ända från början, men eftersom MP stod bakom den åtnjöt den hela tiden tryggad majoritet. De första åren föreföll den dessutom leda till ganska små avsteg från den likvärdiga skolan.

I Utbildningsnämnden konfronterades jag för första gången med en kommunalpolitikers vedermödor.

Fria skolmältider i gymnasiet var en angelägen fråga för oss. Borgarna var alltid emot. Men när Lund fick socialdemokratisk majoritet visade det sig att det inte heller då fanns stöd för fria skolmältider på grund av den dåliga ekonomin. Särskilt irriterade jag mig på MP som oavsett politisk majoritet konsekvent röstade mot förslaget med argumentet att det var viktigare att maten höll god kvalitet än att skolmältiderna var gratis. Frustrerande och tidsödande!

Den kaotiska händelseutvecklingen i Östeuropa följdes noggrant av V Skånes internationella utskott som sammanträdde varje vecka.

Det jugoslaviska sammanbrottet med etniska utrensningar och massakrer inträffade redan i början av 1990-talet. 1992 inleddes Serbiens belägring av Sarajevo.

Utskottet fick en allt mer kritisk inställning till den opportunistiskt överslätande medlöparpolitik som vi menade att socialdemokraterna och V-partiet gjorde sig skyldiga till, samtidigt som tusentals civila mördades i massakrer som den Srebrenica.

I valet 1994 försökte Wilhelm Agrell samla den kritiska opinionen i ett Sarajevo-parti. Jag deklarerade att jag ämnade rösta på det i riksdagsvalet och flera andra gjorde detsamma. Sarajevopartiet fick någon procent av rösterna. I Lund gick V tillbaka något. Mats Olsson suckade.

Ingvar Carlsson efterträdde Carl Bildt som statsminister.

Allt finns dokumenterat i Veckobladet. Läs särskilt Lucifer och Gunnar Sandin!

Carl Bildt hade genomfört stora nedskärningar framför allt i socialpolitiken under sin tid som statsminister. Arbetslösheten hade ökat. Klyftorna mellan rika och fattiga hade vidgats. Fattigdom och rent armod hade blivit vanligare. Särskilt ungdomen hade drabbats. Nu gick Sverige efter några år av förhandlingar med i EU.

Ingvar Carlsson och än mer Göran Persson förde en återhållsam ekonomisk politik under de åtta åren av socialdemokrati 1994 till 2006. De fick stöd av Gudrun Schyman och Johan Lönnroth.

Det växande missnöjet ledde till att allt fler sökte sig till Vänsterpartiet. Framför allt Ung Vänster växte. Många av de nya medlemmarna var kritiska till Vänsterpartiets stöd till den socialdemokratiska politiken. Detsamma gällde många äldre partimedlemmar som ville se en återgång till partiets traditionella oppositionspolitik.

Även USA-kritiken mildrades under 1990-talet. Det var paret Clintons årtionde. USA:s ekonomi fungerade. Medan EU framstod som handlingsförlamat under den långvariga konflikten i före detta Jugoslavien ingrep USA diplomatiskt och militärt mot Serbien på ett sätt som bidrog till att de öppna krigshandlingarna upphörde och Milosevic avsattes och ställdes inför krigsförbrytardomstol.

Vänstern kritiserade visserligen de amerikanska bombningarna och förordade någon form av diplomatiska lösningar, men det fick inget genomslag. President Clintons ämbetsperiod var framgångsrik. Den ljudligaste kritiken handlade om hans oralsexueella snedsprång.

Millennieskiftet och krisen närmade sig George doppeljo Bush valdes till amerikansk president. När han besökte Göteborg samlades tiotusentals demonstranter från hela Sverige. Polisens dubbelspel ledde till omfattande kravaller. Butiker på Avenyn vandaliserades. Polis besköt demonstranter med skarp ammunition. Minst en blev allvarligt skadad. En ny tid stod för dörren.

Det skärpta läget ledde till kris också inom V.

Mer om detta nästa vecka

REPLIK PÅ ANN-SOFIE DAHLS GÄSTKRÖNIKA I SDS DEN 19 JANUARI AV PER ALMÉN(S)

Ett grumligt gäng samlas kring ett nej till NATO skriver Ann-Sofie Dahl, en av de fristående krönikörerna på Sydsvenskans ledarsida, i måndagens tidning.

Detta grumliga gäng visar sig bestå av S, Mp och V. För inte länge sedan ingick såväl C

som KD i samma "grumliga gäng". Moderaterna har av taktiska skäl legat lågt i frågan, länge var Fp det enda partiet som öppet drev frågan om medlemskap i NATO. Inför det mer skärpta säkerhetspolitiska läget i Östersjöregionen – i sig ett inte mot det som rådde under det kalla kriget! – är de borgerliga partierna nu på snabb reträtt att överge den alliansfria säkerhetspolitiken till förmån för ett svenskt NATO-medlemskap.

"Ann-Sofie Dahl: "Grumligt gäng samlas kring ett nej till Nato"

Publicerad 20 januari 2015

Märkliga sängkamrater – *strange bedfellows*.

Det kan man lugnt konstatera att Socialdemokraterna håller sig med i Natofrågan.

Ett grumligt gäng samlas kring ett nej till Nato, och inte bara till medlemskap utan till och med till en utredning om frågan: S, V, MP och hela vägen över till SD.

Är de månne rädda för att de egna argumenten inte räcker till?

Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna har i och för sig en hel del gemensamt, men aldrig blir det mer uppenbart än när just frågan om Nato är på tapeten.

Där sitter de fast i en och samma båt, med unken nationalism och folkhemsnostalgi som huvudingredienser i sin gemensamma, förlegade syn på världen och Sveriges roll däri.

När splitternya Moderatledaren Anna Kinberg Batra äntligen gjorde slut på Reinfeldterans tystnad, uttalade det magiska M-ordet – för Medlemskap – och meddelade att "Det är dags nu!" - i alla fall för en utredning – tvingades de andra partierna ut att redovisa sina positioner.

Det var ingen vacker syn när det omaka paret S och SD skulle utföra sina säkerhetspolitiska piruetter till allmän beskådan.

"Den ena eller andra alliansen", talade Sveriges statsminister Stefan Löfven om i Aktuellt, som hade han helt missat att Warszawapakten skrotades för knappt 25 år sedan.

Och den var väl heller aldrig aktuell för svensk del?

Eller kanske var det förvirrande med både en försvarsallians och en borgerlig allians på en och samma gång.

Hans utrikesminister, Margot Wallström, hävdade enfatiskt att osäkerheten för både Sverige och världen skulle öka med en svensk Natoutredning.

En sådan har Finland i och för sig redan genomfört – två gånger – och vad jag minns gick jorden inte under för det.

Sverigedemokraterna sänker anständighetsribban ytterligare med sitt huvudargument: att svenska pojkar och flickor inte ska "skickas i döden för andra länders intressen", med partiledarvikarien Mattias Karlssons ord häromdagen.

Att stå upp och försvara vår fred, frihet och demokrati är uppenbarligen inte SD:s melodi. Och solidariteten – vanligtvis ett honnörsord i S – tar slut vid landets gränser.

Tillsammans drömmer S och SD sig tillbaka till en värld som aldrig funnits mer än i S-propagandan, då ett neutralt Sverige aldrig tog ställning mellan frihet och diktatur, som flöt ovanpå och stod utanför som en mästrande moralisk stormakt, finare och förmer än alla andra. Fast Sverige ju inte var ett skvatt neutralt – "det sjuttonde medlemslandet" kallades vårt land på den tiden i Natohögkvarteret.

Här i Danmark har deras partivänner i S och Dansk folkeparti för länge sedan insett att ordet "neutralitet" inte ger något skydd mot angripare.

DF delar SD:s EU-motstånd, men Nato gillar man skarpt, framför allt när det bekämpar islamistisk terror i den muslimska världen.

Kanske S och SD skulle ta sig en tur över Sundet?"

Ann-Sofie Dahl konstaterar att också SD är också mot medlemskap. Detta framställer hon som att "Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna... sitter (de) fast i samma båt, med unken nationalism och folkhemsnostalgi som huvudingredienser i sin gemensamma, förlegade syn på världen och Sveriges roll däri."

Läs den meningen en gång till och fundera över vad där står. En docent i internationell politik hävdar alltså - utifrån regeringen Lövdéns nej till ett medlemskap i NATO - att den socialdemokratiska utrikes- försvars- och säkerhetspolitiken leds av "en unken nationalism och av en förlegad syn på världen och vår roll i den." Sällan har väl det klassiska talartipset: Argumentation svag, hög rösten passat in bättre! Att en docent i internationell politik uttrycker sig på denna nivå i en viktig utrikespolitiks fråga drabbar fler än läsarna av hennes artikel.

Sverige är, tillsammans med Schweiz, det land i Europa som längst lyckats att stå utanför krig. Vi har ställt oss neutrala i de krig som drabbat vår kontinent med förödande kraft under det senaste århundradet.

En kombination av tur och politisk skicklighet höll oss utanför det andra världskriget. Inget land, vad jag vet, gav sig in i kriget på ideologiska grunder utan antingen på grund av utfästelser de gjort, framför allt Storbritannien och Frankrike i sin reaktion på det tyska anfallet på Polen. Eller därför att de blev anfallna.

Ann-Sofie Dahl påstår: "...då ett neutralt Sverige aldrig tog ställning mellan frihet och diktatur." Det är ett remarkabelt påstående. Då neutraliteten inträder i en krigssituation förmodar jag att det är Sveriges hållning under andra världskriget som avses. Att hålla Sverige utanför kriget var självfallet den övergripande målsättningen för samlingsregeringen. Att efter förmåga stödja Finland, att ta emot norska motståndsmän och de c.a 7000 danska judar som lyckades fly undan den tyska arresteringsvågen är några exempel på en politik som ändå var möjlig och som tydligt motsäger det Ann-Sofie Dahl hävdar. Åtskilligt mer kunde säkert gjorts, men det är påfallande lätt att vara efterklok.

Syftar citatet på efterkrigstiden blir det än mer missvisande. Sveriges militära alliansfrihet har inte varit något hinder utan tvärtom en grund från vilken vi kunnat kritisera övergrepp från båda supermakterna.

Det gäller t.ex. Warshavapaktens ockupation av Tjeckoslovakien 1968 och det amerikanska engagemanget i Vietnam.

Sverige har valt att i sin utrikes- och säkerhetspolitik stå upp för och solidariskt bidra till FN:s fredsbevarande arbete. Relativt vår befolkning och ekonomi är vi en av de nationer som mest bidragit till FN:s insatser. Det gäller allt från svenskt militärsjukhus i Korea till UNPROFOR i Bosnien. Insatser under NATO-flagg i Kosovo och Afghanistan har inte hindrats av vår alliansfrihet.

Att den alliansfria säkerhetspolitik som har tjänat oss väl under så lång tid och som starkt bidrog till att vi inte blev angripna under det kalla krig som var oerhört mycket mer riskabelt för Sverige än dagens, förvisso försämrade säkerhetspolitiska läge, helt plötsligt skulle överges, för att ersättas med ett svenskt NATO-medlemskap, fordrar allt en argumentation av annan kaliber för att övertyga än den djupt ideologiskt demagogiska text som docent Dahl presterar.